

Siinä he astelevat rinnakkain panelialaispeltoaukean reunalla: kaksi miestä, joille kummallekin peltopyy on tärkeä. Euran Paneliassa asuvien Tapio Heikkilän ja Martti Malmarin kasvoilla on tyytyväiset ilmeet. Peltopyyn alkuperäinen itäinen laji on asettunut jälleen näille satakuntalaispelloille.

TUOMO KARSIKAS

HIA SJÖBLÖM

Peltopyyt viihtyvät taas Paneliassa

Peltopyiden luontaista kannanvaihtelua on vuosien varrella ollut useistakin syistä. Säiden ja viljelytoimien vaihtelut tuovat haasteita. Rankat sateet ja talven keskelle osuva lämpöjakso panee peltopyyn lujille siinä, missä peltomaiden oijen kivi ja raivaustyötkin.

- Luontainen peltopyy on esiintymisalueensa rajamailla täällä. Kanta saattaa yhtäkkiä romahtaa, mutta vastavuoroisesti joinakin vuosina jopa kolminkertaistua, sanoo seudulla syntynyt ja kasvanut biologi, viljelijä Tapio Heikkilä.

Koirat apuna laskennoissa

Miehet katselevat suurta peltoaukeaa, jota he leikkisästi nimittävät lentokentäksi. Huhtikuussa sen äärellä nähtiin taas aiempia vuosia enemmän peltopyiden pyrähdyksiä ja kuultiin niille tyypillisiä kirahduksia.

- Ison lantakasan tuntumasta peltojen läheltä löytyi peltopyyn pesä, josta kuoriutui parikymmentä poikasta. Yllätys oli iloinen, Martti Malmari sanoo.

Malmari on koirakouluttaja ja metsästysseuran kenneltoimikunnan vetäjä. Kokenut konkari, englanninsetteri Ai-Hurja ja ensiaskeleita lintukoirona ottava Ekku nuolaisivat isäntänsä kättä tyytyväisinä. Ne ovat mukana Panelian Metsästysseuran peltoriistan vuotuisissa laskennoissa.

Kanakoirat ovat ehdoton apu peltopyykannan laskennassa. Ne löytävät tehokkaasti linnut sänkipellon ja suojakaistojen seasta.

Indikaattorilintu

Tapio Heikkilälle peltopyy on indikaattorilaji.

- Kun maisemassa on peltopyitä, se tarkoittaa, että asiat eivät ole kovin huonosti. Peltopyykantaa pitää ja kannattaa hoitaa. Tämä haastava lempilintuni on mielenkiintoinen. Ihminen tekoineen on taas ikuinen arvoitus, Heikkilä pohtii.

Tapio Heikkilä katsoo asioita läheltä ja pohtii muutosten syitä sekä etsii ratkaisuja käytännöstä. Mies asuu synnyinkodissaan. Hän on seurannut, miten Eurajoen rantamaisemat ja kotia ympäröivät peltoaukeat ovat vuosien varrella muuttuneet.

Tehomaatalous ja viime vuonna päätökseen saadut tilusjärjestelyt ovat muuttaneet peltopyiden maisemaa. Heikkilä kertoo, ettei peltopyy helposti väistä uusiakaan tilanteita, vaikka linnulla siivet onkin.

Miehet ovat syystä ylpeitä satakuntalaisesta tilanteesta. Luontaisen peltopyykannan turvaaminen on vaatinut talkootunteja ja sinnikkyyttä.

Säännölliset laskennat tärkeitä
- Peltopyyn poikaset syövät ötököitä. Aikuisena siitä tulee siemensyöjä, Tapio Heikkilä jut-

Tapio Heikkilä ja Martti Malmari seuranaan kanakoiraiksi koulutettava Ekku ja Ai-Hurja. Nämä englanninsetterit ovat tärkeä osa peltopyylaskentaa.

HIA SJÖBLÖM

telee ja kertoo, miten on omilta pelloiltaan siirtänyt reunoille joskus olkkasojia peltopyiden houkutteeksi. Lintu tarvitsee suojaa ja ruokaa.

Malmarin ja Heikkilän tavoite on yhteinen. Panelian metsästysseura lähti vuonna 2008 mukaan Luonnon- ja riistanhoitosäätiön peltopyyprojektiin. Peltopyy on seuran toimesta ollut rauhoitettuna alueella jo vuosikymmeniä.

– Meillä oli hyvä pohjatieto 2000 hehtaarin projektialueelta silloisen Riista- ja kalatalouden tutkimuslaitoksen (nykyinen Luonnonvarakeskus) vuonna 1999 aloittamien kahden peltokolmion laskennan kautta, Malmarin sanoo.

Panelian peltomaisemat ovat osa suurempaa kokonaisuutta, ja Heikkilä arvioi yhtenäisen peltoalueen olevan jopa 3500 hehtaaria. Pelloista iso osa sijaitsee vanhalla merenpohjalla, niin sanotun Panelian Lahden alueella.

– Laskennat Paneliassa tehdään helmi-kuussa. Suurena apuna ovat viljelijöiden peltotuntemus ja koulutetut kanakoirat. Vuonna 2011 aloitettiin Suomen riistakeskuksen luvalla myös keväinen parilaskenta huhtikuussa. Silloin talviparvet ovat hajaantuneet, mutta pesintä ei ole vielä alkanut, Martti Malmarin sanoo.

– Näin yhdessä maanomistajien ja metsästäjien kanssa saadaan koottua tärkeää reerialuetietoa, jota haluamme kehittää edelleen, Malmarin jatkaa

Hyviä tekoja peltopyyn iloksi:

- Riistapelot, ja niissä talventörröttäjiä
- Ruokintakatokset, joissa jyviä, hiekkaa, tuhkaa ja vaikka kanankalkkia
- Sänkipelot ja puimattomat kulmaukset
- Olkea reunakaistoihin
- Mulloskohtia pelloilla ja reunoilla
- Laiduntajat, joiden lannasta ravintoa ym.

Lisää perustietoa on esimerkiksi Sakari Mykrän ja Veli-Matti Väänänen oppaassa Peltopyyn kannanhoito – toimintaa peltoluonnon hyväksi (2008). Oppaan pdf on ladattavissa verkossa: www.luontojariista.fi → Julkaisija → Oppaat

Avoimin silmin

Martti Malmarin toteaa, että suojattomuus ja liika avaruus tuovat tullessaan peltopyille “ilmavaaran”, kun naakat, korpit, haukat ja muut petolinnut lisääntyvät.

Silmät kiertävät maisemaa. Hän osoittelee tasaisen peltoaukean etäisille laidoille ja suuntaa toiveensa kohti metsää nouseviin reuna-alueisiin. Niitä pitäisi säilyttää peltopyyn suojana.

– Ei peltopyy välttämättä tarvitse ojaa suojakseen, Tapio Heikkilä nyökyttelee, mutta jo-

tain suojaa sillä pitää olla parin- kolmensadan metrin tiheydellä.

Ristiriidatonta

– Emme näe mitään ristiriitaa maatalouden ja peltopyykannan hoitotoimien välissä, miehet sanovat.

Biologina Tapio Heikkilä sanoo, että maan elävänä pitäminen on kaikkien tekojen ja toimien tavoitteena. Sänkipeltojen ja kasvipeitteisyyden lisääntyminen viime vuosina sopii hyvin peltopyiden kannanhoitoon.

– Kaikki hyötyvät, Tapio Heikkilä kuittaa. ■

PELTOPYY ON OLLUT
RAUHOITETTUNA ALUEELLA
JO VUOSIKYMMENIÄ.

BERETTA

DESIGNED ON
YOUR BODY
MOVEMENTS

Beretta ACTIVE-vaatetus yhdistää kevyitä materiaaleja vedenpitäviin stretch-lisäkappaleisiin. Tällä helpotamme liikkumista etenkin metsissä estäen kompastumisia ja tarjoamalla täyden suojan myös rankkasateessa. Hengittävät materiaalit ja suuret tuuletusaukot auttavat poistamaan hikoilua myös nopeasti liikuttaessa. Saatavilla paikalliselta jälleenmyyjältäsi.

Jälleenmyyjä: Sako Oy | PL 149, 11101 Riihimäki
Puh. 010 830 5200 | www.sakosuomi.fi

ENERGIAPITOISET TÄYSRAVINNOT METSÄSTYSKAUTEEN

Jahti&Vahti Extra Energia ja Energia ovat asiantuntijoiden kehittämää energiapitoisia erikoisruokia metsästäys-, urheilu-, veto-, työ- ja harrastekoirailla. Ruoat vastaavat kovan rasituksen asettamiin vaatimuksiin; koira jaksaa paremmin ja sen hyvä kunto pysyy yllä pidempään. Jahti&Vahti-kuivamuonot ovat premiumlaatua, ja tarjoavat markkinoiden parhaan hinta-laatusuhteen.

Jahti&Vahti™

Hankkija-myyjästä ja hyvin varustelluilta jälleenmyyjiltä.